

HARDANGER AKADEMIET
Nordisk senter for fred, utvikling og miljø

Hardangerakademiet kurs finner sted på vårt kurscenter Jonatunet, Jondal. Besøk hardangerakademiet.no for informasjon om priser, romtyper, akademiets økologiske profil og vår samarbeidende form ved kursgjennomføring. Ønsker du redusert pris kan du medvirke i frivillig arbeid før eller etter kursstart. Bare ta kontakt.

Påmelding: Senest en uke før kursstart på hardangerakademiet.no

Overnatting: fra 350 kr.
Mindre omfattende kurs har lavere pris.

Kurspris helgeseminar, inkl. helpensjon: 2.050 kr.

Praktisk informasjon

For 2017/18 er satt sammen for å gi engasjerte mennesker kunnskap, inspirasjon og tro på at fremtiden kan bringe positive endringer. Seminarene vil ta utgangspunkt i ulike tema og tilnærminger til hvordan vi mennesker skal kunne arbeide sammen for en verden i balanse der det er mulighet for fred, rettferdighet og gode livsvilkår for alle. Hvordan kan menneskene leve og bo, håndtere konflikter, dele tjenester, forvalte verdier og ressurser?

Hardangerakademiet seminarer

og samarbeid rundt temaene som tas opp.

Hardangerakademiet er et av de mange sentre i verden som inviterer til samtale, naturopplevelser og kunstnerisk øving til lytting, lærdom, spørsmålstilling, drøfting

Når rådene paradigmer faller, utfordres vanter tanke- og livsmønstre. Samtidig vil det kalle på kreativitet og felles innsats som kan åpne for nye perspektiver og dyp glede.

Bør gjøres på disse områdene.

utvikling og miljø er en opplagt vei å gå i den situasjon verden nå står. Vi ønsker å bygge et akademi som utforsker hva som kan og

Jordens beboere står foran store utfordringer. Satsing på fred,

utvikling og miljø er en opplagt vei å gå i den situasjon verden nå står. Vi ønsker å bygge et akademi som utforsker hva som kan og

Bør gjøres på disse områdene.

Hardangerakademiet seminarer

og samarbeid rundt temaene som tas opp.

Hardangerakademiet er et av de mange sentre i verden som inviterer til samtale,

naturopplevelser og kunstnerisk øving til lytting, lærdom, spørsmålstilling, drøfting

Når rådene paradigmer faller, utfordres vanter tanke- og livsmønstre. Samtidig vil det

kalle på kreativitet og felles innsats som kan åpne for nye perspektiver og dyp glede.

Bør gjøres på disse områdene.

utvikling og miljø er en opplagt vei å gå i den situasjon verden nå står. Vi ønsker å bygge et akademi som utforsker hva som kan og

Jordens beboere står foran store utfordringer. Satsing på fred,

utvikling og miljø er en opplagt vei å gå i den situasjon verden nå står. Vi ønsker å bygge et akademi som utforsker hva som kan og

Bør gjøres på disse områdene.

Hardangerakademiet seminarer

og samarbeid rundt temaene som tas opp.

Hardangerakademiet er et av de mange sentre i verden som inviterer til samtale,

naturopplevelser og kunstnerisk øving til lytting, lærdom, spørsmålstilling, drøfting

Når rådene paradigmer faller, utfordres vanter tanke- og livsmønstre. Samtidig vil det

kalle på kreativitet og felles innsats som kan åpne for nye perspektiver og dyp glede.

Bør gjøres på disse områdene.

utvikling og miljø er en opplagt vei å gå i den situasjon verden nå står. Vi ønsker å bygge et akademi som utforsker hva som kan og

Jordens beboere står foran store utfordringer. Satsing på fred,

utvikling og miljø er en opplagt vei å gå i den situasjon verden nå står. Vi ønsker å bygge et akademi som utforsker hva som kan og

Bør gjøres på disse områdene.

Hardangerakademiet seminarer

og samarbeid rundt temaene som tas opp.

Hardangerakademiet er et av de mange sentre i verden som inviterer til samtale,

Kursholdere 2017-2018

Årets kurs

HØST 2017

15. - 17. september	VEIER TIL ENDRING Hver enkelt av oss forandrer verden hver dag. Hva om vi kunne gjøre det bevisst og informert?
13. - 15. oktober	OPPMERKSOMT NÆRVÆR Øving av tilstedeværelse, oppmerksomhet til forholdet til meg selv, forholdet til andre og til verden vi lever i.
20. - 22. oktober	PERMAKULTUR Om stabile, produktive økosystemer, og gode samfunnsformer.
3. - 5. november	VEIER TIL FRED Hvordan skapes fredskultur? Om årsaker til krig og om fredsbygging.
3. - 5. november	SUNN MIDDELHAVSMAT Praktisk matlagingskurs med mattradisjoner fra middelhavlandene.
18. - 19. november	LAG NYTT AV GAMMELT Helgesamling med omsøm og redesign som tema.
18. - 19. november	HEALTHY DIET - HEALTHY PLANET Praktisk kurs i vegetarisk, helsebringende matlaging.

VÅR 2018

19. - 21. januar	ØKOLOGISK ØKONOMI Fra konkurranse til samarbeid; fra lineære til sirkulære verdikjeder, vekst til livskvalitet; globalisering til lokalisering.
9. - 11. februar	BÆREKRAFTIG UTVIKLING Hvordan nærme seg FN's bærekraftsmål med nytenkning. Med eksempler fra det praktiske liv.
9. - 11. mars	ØKOLOGISK LANDBRUK Bare en levende frisk jord kan avle planter, dyr, mennesker.
20. - 22. april	OPPMERKSOMT NATURVÆR OG FREDSENGASJEMENT
4. - 6. mai	BARNDOM Vårt ansvar for fremtiden starter med ansvar for barndommen.
11. - 13. mai	PRAKTISK JORDBRUK Vi forbereder markens grøde.

Richard Hyams Internasjonal bakgrunn som kokk og pedagog med særlig ekspertise i vegetarisk	Ove Jacobsen Professor økologisk økonomi ved Nord universitet i Bodø
Reinhard Haverkamp Billedkunstner og pedagog med utstillinger og skulpturprosjekter	Christan Egge Magister i filosofi og forfatter
Daan Ente Gartner og prest	Arne Johan Vetlesen Professor i filosofi ved Universitet i Oslo, fagområde etikk og sosialfilosofi
Jostein Hertzvig Advokat, bonde, og leder for BERAS (Baltic Ecological Recycling Agriculture and Society)	Ingeborg Brønnes Co-director international peace bureau, fhv direktør UNESCO, Islamabad, Genève og Paris
Michael de Vibe Seniorrådgiver, psykiater, systemisk familierapi	Hilte Ente Gartner, økologisk hagebruk
Trond Lexau Advokat, mediator, konstruktiv konflikthåndtering	Ida Sørheim Kulturarbeider og yogainstruktør
Johnanne M. Hartwig Steinerpedagog, rådsmedlem, koordinator	Stenar Bryn Fredsmeier på Balkan, seniorrådgiver og tidligere leder, Nansen center for peace and dialogue
Anne Kristin Moen Økologisk kokk og kunstterapeut	Øystein I. Melby Busulfar, lærer, samfunnsviser
Johanne M. Hartwig Steinerpedagog, rådsmedlem, koordinator	Jan Martin Berg Filosof, pedagog, Arkolog, geograf, og jordbraker
Hedda Langemyr Internasjonale studier fra UIO, og har ledet Norges Fredsråd i 8 år	Kristian Flo Høykolelærer, Har drevet restaurant, øklandsby på Østerv
Per Bjørn Foros NTNU, Samfunnsforskning, perspektiv på dannelse	Øystein I. Melby Busulfar, lærer, samfunnsviser
Per Ingvar Haukeland Økologisk, fredsarbeider og forfatter. Førsteam, ved Høyskolen i Telemark	Jan Martin Berg Filosof, pedagog, Arkolog, geograf, og jordbraker
Emil Mohr Seniorrådgiver og nestleder innen økologisk landbruk	Jan Martin Berg Filosof, pedagog, Arkolog, geograf, og jordbraker
Emil Mohr Seniorrådgiver og nestleder innen økologisk landbruk	Jan Martin Berg Filosof, pedagog, Arkolog, geograf, og jordbraker

HARDANGER AKADEMIET
Nordisk senter for fred, utvikling og miljø

KURSKATALOG
HØST 2017 - VÅR 2018

VEIER TIL ENDRING**15. - 17. SEPTEMBER**

Egenendring - samfunnsendring - systemendring

Kursledere:
Reinhardt Haverkamp
Himanshu Ardawatia
Kristian Flo
Øystein Melvær Øgaard

Hver enkelt av oss kan forandre verden litt - eller mye - og gjør det hver eneste dag med våre valg. Hva om vi kunne gjøre det mer bevisst og informert? Dette seminaret er et forsøk på å få til dette ved å utforske både verden og oss selv. Hvordan kan man påvirke verden mest effektivt ut fra sitt ståsted og mål? Kurset øver kritisk sans og selverkjenning som vil hjelpe deg å lykkes som "verdensendrere". "Be the change you want to see in the world" - Mohandas Gandhi

OPPMERKSOMT NÆRVÆR**13. - 15. OKTOBER**

Forelesere:
Michael de Vibe
Christian Egge
Yoga ved Ida Sørheim

Dette seminaret tar for seg hvilken plass øving av oppmerksomt nærvær/mindfulness kan ha på de tre arenaer der fred skapes. Disse arenaer er: Mitt forhold til meg selv, mitt forhold til den/de andre og mitt forhold til den verden jeg og vi alle lever i.

"Sivilisasjonens fremtid avhenger av at vi øver den kontemplative pausen. Det er en pedagogisk oppgave, helt fra barnehagen" - Filosof, Grigorij Pomerants, Moskva 2004.

PERMAKULTUR**20. - 22. OKTOBER**

Forelesere:
Jan Berg
Hege og Eirik Wiken
Kristian Flo

Ordet er en forkortelse for "permanent agriculture" eller vedvarende jordbruk. I den senere tid har ordet også blitt brukt til å omfatte permanent kultur generelt, altså et mye videre spekter av den menneskelige aktiviteten. Hovedmålet med permakultur er å skape stabile produktive økosystemer, som fungerer og som er i pakt med naturen, og samfunnsnormer som er gode for menneskene.

VEIER TIL FRED**3. - 5. NOVEMBER**

Forelesere:
Ingeborg Breines
Hedda Langemyr
Steinar Bryn

Om dialog, forsoning og fredsbygging. Om årsaker til Krig. Om alternativ sikkerhetspolitisk tenkning. Hvordan skapes fredskultur? Hvordan kan Norge bli en fredsnasjon?

SUNN MIDDELHAVSMAT**3. - 5. NOVEMBER**

Kursleder:
Richard Hyams

Matlagingskurs. Ny forskning bekrefter det mange allerede har erfart; Mattradisjoner fra landene rundt Middelhavet kan virke forebyggende på en rekke moderne livsstilssykdommer.

HEALTHY DIET - HEALTHY PLANET**18. - 19. NOVEMBER**

Kursleder:
Bhanumathi Natarajan

Å spise vegansk er en effektiv, fornøylig og miljøvennlig måte å skaffe seg god helse på. Jo mer vi inkluderer grønne vekster i maten, jo mer bidrar vi til en sunn planet. Mange av verdens store mat-tradisjoner er preget av dette. Vi vil lage både nord-indisk og andre typer vegetarkost.

NYTT AV GAMMELT**18. - 19. NOVEMBER**

Kursleder:
Marie Tjelta

Helgesamling med omsøm og redesign som tema. Verden er i ferd med å gjenoppdage gleden ved å reparere ting så de varer lenger, og skapertrangen som ser nye idéer i gamle ting. Vi håper kurset vil gi deg inspirasjon til å gå i gang hjemme med symaskin og verktøyskrin.

ØKOLOGISK ØKONOMI**19. - 21. JANUAR**

Forelesere:
Ove Jakobsen
Are Ingulfsvann
Øystein Nystad
Vivi Storsletten
Amsale Temesgren

Økologisk økonomi skiller seg fra dagens vekstøkonomi langs flere dimensjoner; virkelighetsoppfatning, økonomisk system, næringspraksis, og menneskesyn. Kort sagt handler det om å gå fra konkurranse til samarbeid; fra linneære til sirkulære verdikjeder; fra vekst i forbruk til økt livskvalitet; fra globalisering til lokalisering.

BÆREKRAFTIG UTVIKLING**9. - 11. FEBRUAR**

Forelesere:
Himanshu Ardawatia
Ove Jakobsen
Jostein Hertwig
Trond Lexau

FN har formulert 17 bærekraftsmål som skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å dekke sine. Målene reflekterer de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling: 1) Klima og miljø 2) Økonomi 3) Sosiale forhold. Målene er ikke vanskelig å forstå, men veiene mot dem kan innebære mange dilemmaer, og de krever nytenkning. På dette seminaret vil vi presentere og drøfte erfaringer på bestrebelser på å nå målene i praktisk liv.

ØKOLOGISK LANDBRUK**9. - 11. MARS**

Forelesere:
Vidar-Rune Synnevåg
Eva Fjellstad
Emil Mohr
Reidun Pommeresche

Bare en levende frisk jord kan avle naturlig friske planter, dyr og mennesker. Er mekanisering og industri forenlig med jord og levende liv? Kurset vil ta opp emner som: -Kretsløpslandbruk -Jord- og plantekvalitet -Økologisk landbruk og global matforsyning -Kunstgjødsel og "plantevernmidler"

OPPMERKSOMT NATURNÆRVÆR OG FREDSENGASJEMENT**20. - 22. APRIL**

Foreleser:
Per Ingvor Haukeland

Kurset er under planlegging. Følg med på våre hjemmesider, hardangerakademiet.no, for nærmere informasjon om kursets innhold.

BARNDOM**4. - 6. MAI**

Forelesere:
Arne Johan Vetlesen
Per Bjørn Foros
Magne Skrede
Johanne M. Hartwig

Vårt ansvar for fremtiden begynner med ansvar for barndommen. Vi bruker Margreth Olins film "Barndom" som utgangspunkt for å se på barndommens flere innfallsvinkler.

PRAKTISK NATURVENNLIG JORDBRUK**11. - 13. MAI**

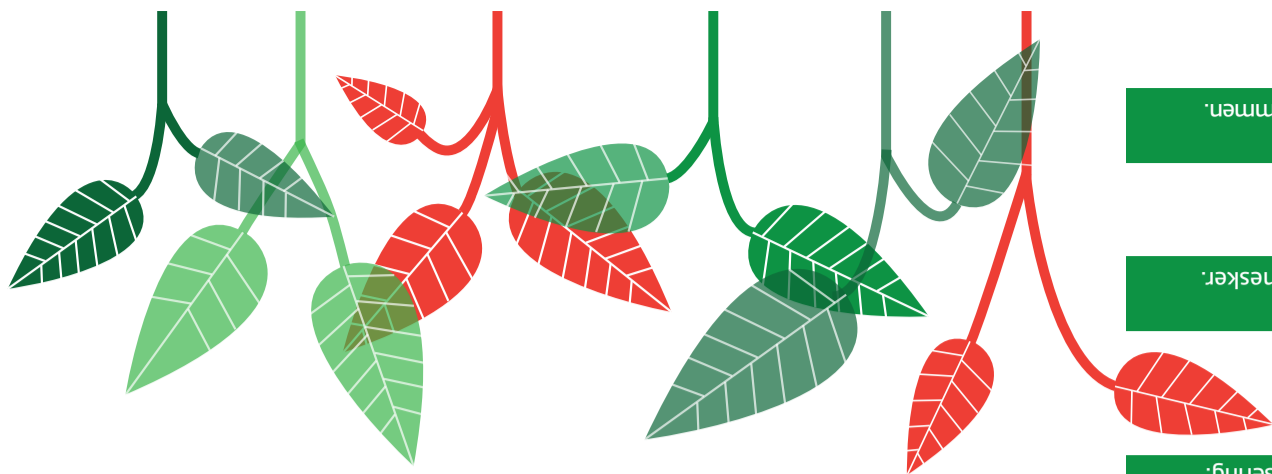
Kursledere:
Hilde og Dean Ente
Vidar-Rune Synnevåg

Vi forbereder markens grøde med økologiske og biodynamiske jordbruksmetoder.

HARDANGER AKADEMIET
Nordisk senter for fred, utvikling og miljø

KURSKATALOG HØST 2017 - VÅR 2018

HARDANGER AKADEMIET
Nordisk senter for fred, utvikling og miljø

FORPROSJEKT!

Hvor er vi på vei?

Jordens beboere står foran store utfordringer. Satsing på fred, utvikling og miljø er en opplagt vei å gå i den situasjon verden nå står. Vi ønsker å bygge et akademi som utforsker hva som kan og bør gjøres på disse områdene.

Når rådene paradigmer faller, utfordres vante tanke- og livsmønstre. Samtidig vil det kalle på kreativitet og felles innsats som kan åpne for nye perspektiver og dyp glede. Hardangerakademiet er et av de mange sentre i verden som inviterer til samtale, naturopplevelser og kunstnerisk øving til lytting, lærdom, spørsmålsstilling, drøfting og samarbeid rundt temaene som tas opp.

Hardangerakademiets seminarrekke

for 2017/18 er satt sammen for å gi engasjerte mennesker kunnskap, inspirasjon og tro på at fremtiden kan bringe positive endringer. Seminarene vil ta utgangspunkt i ulike tema og tilnærminger til hvordan vi mennesker skal kunne arbeide sammen for en verden i balanse der det er mulighet for fred, rettferdighet og gode livsvilkår for alt liv. Hvordan kan menneskene leve og bo, håndtere konflikter, dele tjenester, forvalte verdier og ressurser?

Praktisk informasjon

Kurspris helgeseminar, inkl. hjelpesjon: 2.050 kr.

Mindre omfattende kurs har lavere pris.

Overnatting: fra 350 kr.

Påmelding: Senest en uke før kursstart på hardangerakademiet.no

Hardangerakademiets kurs finner sted på vårt kurscenter Jonatunet, Jondal. Besøk hardangerakademiet.no for informasjon om priser, romtyper, akademiets økologiske profil og vår samarbeidende form ved kursgjennomføring. Ønsker du redusert pris kan du medvirke i frivillig arbeid før eller etter kursstart. Bare ta kontakt.

VÅR 2018	
19. - 21. januar	ØKOLOGISK ØKONOMI Fra konkurranse til samarbeid; fra lineære til sirkulære verdikjeder; vekst til livskvalitet; globalisering til lokaliserig.
9. - 11. februar	BÆREKRAFTIG UTVIKLING Hvordan nærme seg FN's bærekraftsmål med nytenkning. Med eksempler fra det praktiske liv.
9. - 11. mars	ØKOLOGISK LANDBRUK Bare en levende frisk jord kan avle planter, dyr, mennesker.
20. - 22. april	OPPMERKSOMT NATURER OG FREDSENGASJEMENT
4. - 6. mai	BARNDOM Vårt ansvar for fremtiden starter med ansvar for barndommen.
11. - 13. mai	PRAKTISK JORDBRUK Vi forbereder markens grøde.
HØST 2017	
15. - 17. september	VEIER TIL ENDRING Hver enkelt av oss forandrer verden hver dag. Hva om vi kunne gjøre det bevisst og informert?
13. - 15. oktober	OPPMERKSOMT NÆRVER Øving av tilstedeværelse, oppmerksomhet til forholdet til meg selv, forholdet til andre og til verden vi lever i.
20. - 22. oktober	PERMAKULTUR Om stabile, produktive økosystemer, og gode samfunnsformer.
3. - 5. november	VEIER TIL FRED Hvordan skapes fredskultur? Om årsaker til krig og om fredsbygging.
3. - 5. november	SUNN MIDDELHAVSMAT Praktisk matlagingskurs med matradisjoner fra middelhavlandene.
18. - 19. november	LAG NYTT AV GAMMELT Helgesemling med omsøm og redesign som tema.
18. - 19. november	HEALTHY DIET - HEALTHY PLANET Praktisk kurs i vegetarisk, helsebringende matlagning.

Årets kurs

Kursholdere 2017-2018

Himanshu Ardawatia Forkerubes rådgiver for sosial innovasjon, alternativ energi og bærekraft	Kristian Flo Høyskolelærer. Har drevet restaurant, er sentral i etabl. av økolandsby på Osterøy	Magne Skrede Musikkpedagog, dirigent og komponist
Øystein Melvær Ødegaard Bussjåfør, lærer, samfunnsviter	Jan Martin Berg Arkeolog, geograf, filosof, pedagog og jordbruker	Hege og Eirik Wiken Gårdbrukere med perma-kultur som spesialområde
Vidar-Rune Synnevåg Arkitekt og økologisk bonde	Eva Fjellstad Kommunipat. Arbeider med fysiske og psykiske helseproblemer	Emil Mohr Seniorrådgiver og nestleder innen økologisk landbruk
Steinar Bryn Fredsmekler på Balkan, seniorrådgiver og tidligere leder, Nansen center for peace and dialogue	Ida Sørheim Kulturarbeider og yogainstruktør	Per Ingvar Haukeland Økosof, fredsarbeider og forfatter. Førsteam. ved Høyskolen i Telemark
Reidun Pommeresche Biolog, forsker ved NORSØK, Norsk senter for økologisk landbruk	Ingeborg Breines Co-director international peace bureau, fhv direktør Unesco, Islamabad, Geneve og Paris	Hedda Langemyr Internasjonale studier fra UiO, og har ledet Norges Fredsråd i 8 år
Hilde Ente Gartner, økologisk hagebruk	Arne Johan Vetlesen Professor i filosofi ved Universitet i Oslo, fagområde etikk og sosialfilosofi	Per Bjørn Foros Førsteamanuensis ved NTNU. Samfunnsetisk perspektiv på dannelse
Christian Egge Magister i filosofi og forfatter	Bhanumathi Natarajan Botaniker, forsket på etnobiologi. Arbeidet som lærer og innen sosialhelsetjenesten	Johanne M. Hartwig Steinerpedagog, rådsmedlem, koordinator
Ove Jacobsen Professor økologisk økonomi ved Nord universitet i Bodø	Marie Tjelta Sykepleier og redesigner	Anne Kristin Moen Økologisk kokk og kunstterapeut
Richard Hyams Internasjonal bakgrunn som kokk og pedagog med særlig ekspertise i vegetarmat	Jostein Hertwig Advokat, bonde, og leder for BERAS (Baltic Ecological Recycling Agriculture and Society)	Michael de Vibe Seniorrådgiver, psykiater, systemisk familierapi
Reinhard Haverkamp Billedkunstner og pedagog med utstillinger og skulpturprosjekter	Daan Ente Gartner og prest	Trond Lexau Advokat, mediator, konstruktiv konflikthåndtering

VEIER TIL ENDRING

15. - 17. SEPTEMBER

Egenendring - samfunnsendring - systemendring

Kursledere:
Reinhardt Haverkamp
Himanshu Ardawatia
Kristian Flo
Øystein Melvær Øgaard

Hver enkelt av oss kan forandre verden litt - eller mye - og gjør det hver eneste dag med våre valg. Hva om vi kunne gjøre det mer bevisst og informert? Dette seminaret er et forsøk på å få til dette ved å utforske både verden og oss selv. Hvordan kan man påvirke verden mest effektivt ut fra sitt ståsted og mål? Kurset øver kritisk sans og selverkjenning som vil hjelpe deg å lykkes som "verdensendrere".
"Be the change you want to see in the world" - Mohandas Gandhi

OPPMERKSOMT NÆRVÆR

13. - 15. OKTOBER

Forelesere:
Michael de Vibe
Christian Egge
Yoga ved Ida Sørheim

Dette seminaret tar for seg hvilken plass øving av oppmerksomt nærvær/mindfulness kan ha på de tre arenaer der fred skapes. Disse arenaer er: Mitt forhold til meg selv, mitt forhold til den/de andre og mitt forhold til den verden jeg og vi alle lever i.

"Sivilisasjonens fremtid avhenger av at vi øver den kontemplative pausen. Det er en pedagogisk oppgave, helt fra barnehagen" - Filosof, Grigorij Pomerants, Moskva 2004.

PERMAKULTUR

20. - 22. OKTOBER

Forelesere:
Jan Berg
Hege og Eirik Wiken
Kristian Flo

Ordet er en forkortelse for "permanent agriculture" eller vedvarende jordbruk. I den senere tid har ordet også blitt brukt til å omfatte permanent kultur generelt, altså et mye videre spekter av den menneskelige aktiviteten. Hovedmålet med permakultur er å skape stabile produktive økosystemer, som fungerer og som er i pakt med naturen, og samfunnsnormer som er gode for menneskene.

VEIER TIL FRED

3. - 5. NOVEMBER

Forelesere:
Ingeborg Breines
Hedda Langemyr
Steinar Bryn

Om dialog, forsoning og fredsbygging. Om årsaker til Krig. Om alternativ sikkerhetspolitisk tenkning. Hvordan skapes fredskultur? Hvordan kan Norge bli en fredsnasjon?

SUNN MIDDELHAVSMAT

3. - 5. NOVEMBER

Kursleder:
Richard Hyams

Matlagingskurs. Ny forskning bekrefter det mange allerede har erfart; Mattradisjoner fra landene rundt Middelhavet kan virke forebyggende på en rekke moderne livsstilssykdommer.

HEALTHY DIET - HEALTHY PLANET

18. - 19. NOVEMBER

Kursleder:
Bhanumathi Natarajan

Å spise vegansk er en effektiv, fornøylig og miljøvennlig måte å skaffe seg god helse på. Jo mer vi inkluderer grønne vekster i maten, jo mer bidrar vi til en sunn planet. Mange av verdens store mat-tradisjoner er preget av dette. Vi vil lage både nord-indisk og andre typer vegetarkost.

NYTT AV GAMMELT

18. - 19. NOVEMBER

Kursleder:
Marie Tjelta

Helgesamling med omsøm og redesign som tema. Verden er i ferd med å gjenoppdage gleden ved å reparere ting så de varer lenger, og skapertrangen som ser nye idéer i gamle ting. Vi håper kurset vil gi deg inspirasjon til å gå i gang hjemme med symaskin og verktøyskrin.

ØKOLOGISK ØKONOMI

19. - 21. JANUAR

Forelesere:
Ove Jakobsen
Are Ingulfsvann
Øyestein Nystad
Vivi Storsletten
Amsale Temesgren

Økologisk økonomi skiller seg fra dagens vekstøkonomi langs flere dimensjoner; virkelighetsoppfatning, økonomisk system, næringspraksis, og menneskesyn. Kort sagt handler det om å gå fra konkurranse til samarbeid; fra linneære til sirkulære verdikjeder; fra vekst i forbruk til økt livskvalitet; fra globalisering til lokalisering.

BÆREKRAFTIG UTVIKLING

9. - 11. FEBRUAR

Forelesere:
Himanshu Ardawatia
Ove Jakobsen
Jostein Hertwig
Trond Lexau

FN har formulert 17 bærekraftsmål som skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å dekke sine. Målene reflekterer de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling: 1) Klima og miljø 2) Økonomi 3) Sosiale forhold. Målene er ikke vanskelig å forstå, men veiene mot dem kan innebære mange dilemmaer, og de krever nytenkning. På dette seminaret vil vi presentere og drøfte erfaringer på bestrebelse på å nå målene i praktisk liv.

ØKOLOGISK LANDBRUK

9. - 11. MARS

Forelesere:
Vidar-Rune Synnevåg
Eva Fjellstad
Emil Mohr
Reidun Pommeresche

Bare en levende frisk jord kan avle naturlig friske planter, dyr og mennesker. Er mekanisering og industri forenlig med jord og levende liv? Kurset vil ta opp emner som: -Kretsløpslandbruk -Jord- og plantekvalitet -Økologisk landbruk og global matforsyning -Kunstgjødsel og "plantevernmidler"

OPPMERKSOMT NATURNÆRVÆR OG FREDSENGASJEMENT

20. - 22. APRIL

Foreleser:
Per Ingvar Haukeland

Kurset er under planlegging. Følg med på våre hjemmesider, hardangerakademiet.no, for nærmere informasjon om kursets innhold.

BARNDOM

4. - 6. MAI

Forelesere:
Arne Johan Vetlesen
Per Bjørn Foros
Magne Skrede
Johanne M. Hartwig

Vårt ansvar for fremtiden begynner med ansvar for barndommen. Vi bruker Margreth Olins film "Barndom" som utgangspunkt for å se på barndommens flere innfallsvinkler.

PRAKTISK NATURVENNLIG JORDBRUK

11. - 13. MAI

Kursledere:
Hilde og Dean Ente
Vidar-Rune Synnevåg

Vi forbereder markens grøde med økologiske og biodynamiske jordbruksmetoder.

HARDANGER AKADEMIET
Nordisk senter for fred, utvikling og miljø

